

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

Resolvtio Dvbitationis De Missis Pro Defvnctis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9500

RESOLVTIO DVBITATIONIS DE MISSIS PRO DEFVNCTIS.

An Sacerdos, qui tenetur Missam dicere pro Defunctis,
possit celebrare de Sanctis, aut de Ferijs
occurrentibus.

A. R. P. Magistri F. Pauli Fraxinelli Ordinis Eremitarum S. Augustini, publici in
Patria Bononiensi Vniuersitate Sac. Theolog. Profess. &
S. Officij Consultoris.

DECISIO.

*Sacerdos ad dicendam Missam pro Defunctis obligatus, potest celebrare de
Sancto, aut de Feria occurrente: precipue quando Festum
Sancti est Duplex.*

§. I.

Acrosanctum Sacrificiū
Missæ duobus modis
considerari potest: vel
ex parte Sacrificij, vel
ex parte Sacerdotis.

1 Ex parte Sacrificij,
idest, consecrationis, oblationis, & sum-
ptionis, seu ex parte representationis Sa-
crificij Christi in Cruce, quod appellatur
Valor essentialis Missæ ex parte operis
operati: omnes Missæ, siue de Sancto,
siue de Dominica, aut de Feria, aut de
Requiem, sunt æqualis valoris: cum in
qualibet earum idem sit Sacrificium,
& Sacramentum. Quamobrem à Sa-
cerdote, ad celebrandum pro Defun-
ctis obligato, æquè satisfieri potest, si
dicat Missam de Sancto, vel de Domi-

nica, vel de Feria, ac si Missam dice-
ret de Requiem.

2 Ex parte autem Sacerdotis celebra-
ntis, & verba, ac Orationes in Missa re-
citantis; quod appellatur Valor Missæ
accidentalis ex parte operis operantis;
valor Missæ potest esse æqualis pro De-
functis in Missa de Sancto, aut de Feria,
sicut in Missa de Requiem.

3 Nam deuotione Sacerdotis; qui vt
plurimum libentius, & inde maiori at-
tentione, & affectu Missam de Sancto,
aut de Feria celebrat, quàm de Requie;
Orationes particulares pro Defunctis in
Missâ de Requiem compensari possunt.

4 Præterea, memoria Sancti, eiusque
virtutum, ac meritorum consideratio, Sa-
cerdotis deuotionem in Missa excitat, &
adauget.

5 Amplius Missa de Requiem breuior
est

est saepe numero, quam Missa de Sancto, aut de Feria, idcirco Orationes, etiam Missae breuioris temporis sunt, & fructus minoris.

6 Ad haec, Missa de Requiem, cum à Sacerdotibus dicatur frequentius, maiori celeritate, ac minori etiam attentione, & deuotione, quam aliae Missae, quandoque celebratur.

7 Ex aduerso autem, nouitas Officij in Missa de Sancto, aut de Feria, promouet attentionem, & auget Sacerdotis deuotionem, à qua augmentum valoris accidentalis Missae ex parte operantis dependet.

8 Intercessio etiam Sancti, de qua dicitur Missa, prodest animae in Purgatorio existenti, pro qua celebratur, loco particularium Orationum, quae in Missa de Requiem reperiuntur.

9 Et magna profectò quidem, & in opportuna animi, ac deuotionis perturbatio euenit Sacerdoti, si postquam Officium de Sancto occurrente recitauit, atque affectu, & meditatione ad Missam de eodem Sancto celebrandam se disposuit: maxime si Sanctus magnae solemnitatis sit in Ecclesia, aut in eum Sacerdos particulari deuotione feratur (quamuis à populo solemniter non celebratur, ut frequenter accidere consuevit) cum iam iam est celebraturus, & interdum etiam cum indumentis Sacerdotalibus debiti coloris indutus est, superueniat aliquis, qui Missam de Requiem pro aliquo Defuncto elemosyna exquirat; & ipse Sacerdos priores sacras vestes deponere, & paramenta nigra induere, & Missam de Defunctis dicere cogatur. Licet enim Sacerdos ex caritate, vel obligatione, si subditus est, tunc Missam dicat de Requie, non mediocri tamen molestia, ac minori attentione, & deuotione Sacrificium offert, quam si Missam de Sancto pro eodem Defuncto dixisset. Et ita & Sacerdos, & Defunctus aliquam partem fructus Missae, eam videlicet, quae ex maiori attentione, & deuotione Sacerdotis, &

ex Sancti intercessione habetur, inaniter amittit; cum Defuncto prodesse possit tam Missa de Sancto, quam de Requiem, ut dictum est.

§. I I.

Videtur etiam sensus esse S. Ecclesiae, ut Missa respondens Officio occurrenti, possit pro Defunctis celebrari.

1 Quoniam ritus, & ordo est S. Ecclesiae, ut Missae votiuæ, aut particulares dici possint, quando Officium nõ est Duplex: & tunc etiam (quando scilicet Officium non est Duplex) Missa, quantum fieri potest, Officio respondeat. Dicitur enim in Missali Romano in principio Rubricarum generalium: *Missa quotidie dicitur secundum Ordinem officij.* Et in eisdem Rubricis generalibus titulo; De Missis votiuis, numero 3, habetur: *Quae tamen Missae, & omnes aliae votiuæ in Missis priuatis dici possunt pro arbitrio Sacerdotum, quocumque die Officium non est Duplex, &c.* Et clarius in titulo de Missis Defunctorum, num. 2. statuitur: *Missa autem priuata pro Defunctis quocumque die dici possunt, praeterquam in Festis Duplicibus, & Dominicis diebus.* Et in Rubrica de Missis votiuis, quae legitur ante Missam votiuam de S. Trinitate, similiter dicitur: *Sequentes Missae votiuæ licet pro Sacerdotis deuotione quacumque die dici possint per hebdomadam, quando Festum Duplex non occurrat, hoc tamen passim, nisi rationabili de causa fieri non debet: sed quoad fieri potest, Missa cum Officio conueniat.* Non est autem existimandum, quod Ecclesiae quae pijsima mater est, Missam pro Defunctis celebrari prohibeat, in Festis Duplicibus, quae quidem frequenter occurrunt: quare sensus videtur Ecclesiae, quod Missa respondens Officio, praecipue Duplici, pro Defunctis dici possit.

Et ideo licet qui stipendium exhibet pro Missa, petat Missam Defunctorum, eius verba nõ sunt ita amare intelligenda, ut

vt sic omnino Sacerdos celebrare teneatur; sed civili modo, & morali. Neque enim præualere debet voluntas Missam perentis ordinis, ac ritui Ecclesiastico: sed mentem suam institutioni Ecclesiæ debet aptare, vt eius petitio, ac deuotio sit rationabilis, atque conueniens.

§. III.

Viderur insuper, de mente esse Summorum Pontificum; quod Sacerdos pro Defunctis Missam respondentem Officio dicere valeat. Nam Gregorius XIII. sanctæ memoriæ, dum priuilegium vniuersale, ac perpetuum pro Defunctis elargitur Altari Capellæ S. Augustini in Ecclesia S. Iacobi Bononiæ Patrum Ordinis S. Augustini, concedit, vt quoties quicumque Sacerdos siue secularis, siue regularis, Missam ad dictum Altare pro liberatione vnius animæ in Purgatorio existentis, suo, vel alieno arbitrio celebrauerit, ipsa anima per huiusmodi celebrationem easdem Indulgentias, & peccatorum remissiones cõsequatur, & ad ipsius liberationem, pro qua celebrabitur, dicta Missa operetur, quas consequeretur, & operaretur, si prædictus Sacerdos hac de causa Missam ad Altare situm in Ecclesia Sancti Gregorij de Vrbe, ad id deputatum, celebraret. Et fortasse Priuilegia aliorum quoque Altarium pro Defunctis, eiusdem sunt tenoris. At in eiusmodi Priuilegio non præcipitur, vt Missa de Defunctis, siue de Requiem pro anima in Purgatorio existente celebretur; sed absolutè indulgetur, quod dicatur Missa: ideo sensus Summorum Pontificum esse videtur, vt tantum valere possit pro Defunctis Missa de Sancto, de Dominica, aut de Feria, quantum ipsa Missa de Requiem.

Hodie mutatus est tenor.

§. IV.

Accedit, quod populus communiter Missam libentius audit respõ-

dentè Officio, maximè de Sanctis, quam de Requiem, in qua benedictio populi præsentis prætermittitur. Quare ad allucendum magis populum ad Missam audiendam, siue ad eum promouendum, vt maiori voluptate, ac deuotione Sacrificio assistat, pro Defunctis, Missa dici potest de Sancto, aut de Feria.

§. V.

Quando autem Missa de Sancto, aut de Feria celebratur pro Defunctis, necesse non est, Collectam dicere pro mortuis.

1. Nam applicatio Missæ non fit in Collectis; sed in *Memento*, vbi Sacerdos valorem Missæ illi applicat, pro quo Sacrificium offerre tenetur: idcirco necesse non est Collectas pro Defunctis adiungere.

2. Præterea, Pius V. sanctis memoriæ, in Bulla confirmationis Missalis Romani præcipit in virtute sanctæ obedientiæ (& Concilium Tridentinum *sess. 25. decreto de obseruandis, & vitandis in celebratione Missarum* idem statuerat) vt Sacerdotes, iuxta formam, ritum, & modum eiusdem Missalis celebrent; & nullo modo alijs ceremonijs, & precibus, quam illis, quæ in eo præscribuntur, vt præsumant. At sæpe in Missali Collecta arbitrio Sacerdotis non permittuntur, præcipuè diebus Festis: sed particulares præsignantur; aut vna tantum dicenda est, vt in Duplicibus: ideo tunc non erit dicenda Collecta pro Defuncto, pro quo Missa dicitur.

3. Quod quidem præceptum Pij V. non Prælati tantum imponitur, vt aliqui velent; sed omnibus Sacerdotibus. Tum quia Concilium Tridentinum loco citato (cui S. Pontifex in hære videtur: eisdem verbis vtens) expressè præcipit Episcopis, vt edicto, & pœnis propositis caueât, ne Sacerdotes, quicumque illi sint, ritus alios, aut alias ceremonias, & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter.

ter eas, quæ ab Ecclesia probatæ fuerint. Tum quia non suppetit ratio, quare sub formali præcepto obligante sub pœna peccati mortalis, præcipiatur Prælati, etiam S.R.E. Cardinalibus, ut Missam ad præscriptum Missalis noui decantent, & legant: cæteris autem Sacerdotibus non Prælati libera relinquatur facultas alijs rationibus, & ritibus ad cuiusque libitum celebrandi.

§. VI.

Verum, qui Missam pro suis Defunctis stipendio petit, nisi viderit Sacerdotem indumentis nigris indutū, & Missam de Requiem, aut saltem Collectam de mortuis non audierit, fortasse non credet, aut dubitabit, Missam pro suis mortuis sibi celebrari.

1 Respondetur, eum in hoc falso iudicio grauiterrime errare: non enim presumendum est, Sacerdotem in actu celebrationis nolle promissum suum implere; & viuum, ac mortuos fructu Missæ, quæ ex stipendio accepto, & promissione data celebrare debet, velle priuare; & exinde grauissimum peccatum committere, & oneri restitutionis subiacere.

2 Præterquam quod si Sacerdos Missam ei, cui promissit, nollit applicare, ipse quidem dicens Missam de Requiem cum Collecta pro vno, aut pro pluribus Defunctis, iuxta petitionem Missam stipendio exquirentis, posse nihilominus valorem essentialem Missæ sibi ipsi, aut alteri viuo, aut defuncto in Purgatorio existenti applicare: applicatio enim Sacrificij, vt superius dictum est §. 5. num. 1. non fit in Orationibus Missæ de Requiem, sed in *Memento*. Quapropter si Missam petens Sacerdoti non credit, aut si Sacerdos velit eum decipere (cuius fides in suspitionem adduci non debet) parum quidem proderit, si Sacerdotem sacris vestibus nigri coloris indutum viderit, aut Missam de Requiem ab eo audierit.

§. VII.

Verum tamen est, quod si Sacerdos maiori deuotione non afficitur in dicenda Missa de Sancto, aut de Feria, quam de Requiem, dicere debet Missam de Requiem pro Defunctis, quibus obligatur; dummodo Festum non sit Duplex, aut dies Dominicus, cum excipiantur in Rubrica Missalis, superius posita §. 2. numero 1.

1 Quoniam Orationes Ecclesiæ, quæ ordinantur in Missa de Requiem, magis directè petunt, & obtinere possunt desideratum effectum liberationis animarum à Purgatorio: ideo tunc cæteris paribus vtilior est Missa de Requiem.

2 Et præterea Orationes, & alia, quæ in Missa Defunctorum dicuntur, miserias animarum in Purgatorio existētium clariùs demonstrant; & circumstantes ad orandum etiam pro Defunctis magis excitare possunt.

3 Hinc in die obitus, maximè præsentate corpore Defuncti; aut in die tertio, vel septimo, vel trigesimo, aut in Annuario solempni vtilior poterit esse Missa de Requiem, quam alia.

4 Quamuis eiusmodi vtilitates faciliè compensari possint in Missa occurrente de Feria, aut de Sancto, ex maiori Sacerdotis deuotione, aut ex intercessionem Sancti, de quo celebratur: vt dictum est §. 1. numero 3. & seq.

§. VIII.

Siverò Sacerdos, stipendio accepto, expressè Missam de Requiem promissit, eam quidem dicere debet.

1 Nam tenetur implere promissum, ne virtus fidelitatis violetur: alioquin grauius peccaret; præcipue si promissum iuramento esset obfirmatum, vt euenit in legatis, aut alijs obligationibus Missarum in forma stipulationis acceptis.

2 At Sacerdos promittere deberet, se dicturum Missam pro Defunctis eo modo,

do, quo magis potest eis prodelle, aut Missa de Requiem, aut Missa de Feria, aut de Sancto, iuxta maiorem suam dispositionem, ac deuotionem.

3. Et populus pariter pro suis Defunctis à Sacerdotibus eas Missas exquirere deberet, quæ maiori beneficio illis esse possunt, siue de Sancto, siue de Requiem; vt multi iam piè quidè consueuerunt. Maximè autè utilissimum esset, pro Defuncto Missam de illo Sancto occurrente procurare, quem ipse Defunctus, dum viueret, Patronum sibi delegerat, vel cui animo erat propensior: & eò ampliùs si ille, qui Missam petit, eundem Sanctum sibi Aduocatum selegit: sic enim, præter valorem Sacrificij, qui essentialiter in omnibus Missis æqualis est, valor eiusdem Missæ accidentaliter ex parte operis operantis, ex deuotione Sacerdotis, & Missam procurantis, & ex intercessione Sancti, cui Defunctus inter viuos propensius obsequabatur, augeri potest.

4. Et hac de re passim admonendi, & instruendi sunt populi, ne scandalo afficiantur, dum petentes Missam pro mortuis, non audiunt Missam de Requiem; & ne Sacerdotibus nimium molesti sint in exquirendis quotidie Missis de Defunctis.

§. IX.

Vniuersam hanc doctrinam sustinent, ac docent omnes Doctores, & grauissimi quidem, qui nunc citantur: quos diligenter, & singillatim in fonte videre, & animaduertere libuit.

1. D. Thomas Aquinas 4. dist. 45. questione 2. art. 3. questiunc. 1. ad 5. & in addit. 3. par. quest. 71. art. 9. ad 5. S. Anton. par. 1. tit. 10. cap. 2 §. 3. Hostiensis lib. 3. de consecr. Eccles. vel Altar. num. 15. Summa Angelica verbo Missa num. 33. & 34. Rossella §. 21. Pisanella num. 14. Armilla num. 32. Tabienna num. 49. Siluestrina Missa 1. §. 4. & melius verbo Suffragium §. 5. Corona par. 3. de sacrif. Miss. iii. Sequitur Ca-

non Missa num. 18. Dominicus Sor. 4. dist. 45. quest. 2. art. 3. conc. 1. ad finem. Antonius Honcala opusc. de valore Missa art. 17. proposit. 2. S. Carolus Borromæus Act. Eccl. Mediol. par. 1. Concil. prouinc. 6. tit. Quæ ad Missam pertinent. Martinus Nauarrus tom. 2. consil. lib. 5. de pœnit. & remis. conf. 37. num. 2. Franciscus Victoria de Euchar. num. 95. Beia part. 1. resp. casu 23. Grassius decis. aur. par. 2. lib. 3. cap. 15. num. 41. & tom. 1. consil. lib. 3. de celebr. Miss. conf. 3. Henriquez lib. 9. de Missa cap. 23. num. 6. Rodericus tom. 1. quest. regular. quest. 43. ar. 8. & 10. & Sum. part. 1. cap. 147. num. 9. & par. 4. cap. 51. num. 1. Miranda manual. prelat. tom. 1. quest. 41. art. 21. concl. 1. & 2. Azorius insti. moral. par. 1. lib. 10. cap. 32. quest. 5. Emanuel Sa aphorif. verbo Missa num. 48. Suarez tom. 3. in 3. par. disp. 83. sect. 3. versu. In quo est magna, Bernardus Parentinus in Lilio Missa § de collat. gloria, pro mortuis quest. 9. Bartholomæus ab Angelis dial. 5. de Missa § 740. & 806. Timotheus de sacrif. Miss. tract. 3. quest. 23. Benzonus spec. Episcop. & Curat. lib. 1. disput. 2. quest. 2. versu. Mitigantur. Simon Maiolus de irregul. lib. 3. cap. 24. in fine. Consaluis Durantus in not. ad lib. 4. cap. 9. reuelat. S. Birgit. Iulius Caluus Synax. lib. 3. quest. 36. num. 7. Sebastianus Catanæus summul. verbo Missa, versu. Obligatus. Alphonsus Madrigal. tract. de Sacerd. consid. vlt. Marcus Antonius Genuensis manual. past. cap. 72. num. 6. Fuscus de regim. Eccles. libr. 1. cap. 20. num. 36. Antonius Literatus sum. compend. par. 5. cap. 2. num. 6. Antonius Manchettus flor. aur. pag. 43. Possewinus de offic. curat. cap. 14. nu. 13. Angelus Hallensis rosar. Sacerd. de suffrag. num. 98. Petrus Ledesma sum. part. 1. de sacram. Euchar. cap. 7. conc. 7. Hieronym. Gratianus de suffrag. anim. Purg. cap. 4. Reginaldus lib. 29. num. 208. Bonacina de Sacramentis disp. 4. quest. vlt. punc. 7. §. 3. num. 2. Antonius Naldus sum. verbo Missa, num. 21. Molfesius sum. tom. 1. tract. 3. cap. 15. num. 26. Filliucius moral. question. tom. 1. tract. 5. cap. 5. num. 154. Homobonus de exam. Eccles.

Eccles. par. 1. tract. 4. c. 14. quest. 126. Martinus Roa de statu animar. in Purgat. cap. 11. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 2. allegat. 24. num. 32. Ioannes de la Cruz direct. conscient. de sacrif. Miss. quest. 4. dub. 2. concl. 1. & 2. Alphonsus Vega sum. part. 2. cap. 28. de Missis casu 14. Henricus Villalonus sum. Theol. mor. & canon. tom. 1. tract. 8. difficult. 31. num. 6.

2 *Doctoribus his, eorumque sententia, & doctrine sauent sacri Canon. c. Et hoc de consecr. dist. 1. & c. Quidam, & cap. Cum creatura, de celebr. Missar.*

3 *Et pro doctrina §. 7. sunt Angelica*

verbo Missa num. 34. Toletus instruct. Sacerd. lib. 2. cap. 8. num. 2. Philarchus de offic. Sacerd. tom. 1. lib. 2. cap. 11. Ioan. Baptista Scortia de sacrif. Miss. lib. 2. cap. 17. num. 3. & 4. Antonius Fernandes exam. Theol. mor. par. 3. cap. 5. §. 3. numero 5. & etiam Henriquez loco supra citato.

4 *Et pro doctrina §. 8. num. 1. sunt Angelica ubi sup. Ricard. 4. dist. 38. princip. 3. quest. 3. Valentia tom. 3. in summ. D. Tho. disp. 6. quest. 6. Petrus Aragon. de iust. & iur. quest. 88. de vot. art. 3. de oblig. simpl. pro miss. Scortia loco cit. num. 4.*

*Deo Optimo Maximo, & Beata Virg.
laus omnis, & gloria.*